

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ – ВАРНА

Ниво на класификация 0
[TLP-WHITE]

Директор на РИОСВ - Варна: **Ерджан Себайтин**

ДОКЛАД

от контролна проверка по прилагане на екологичното законодателство

Обект: Рафинерия и зърнобаза, собственост на „Олива” АД, гр. София

Дата на извършване на проверката: 25.10.2024 г.

Място на извършване на проверката: гр. Добрич, бул. „25-ти септември“ № 67

Проверени компоненти и фактори на околната среда:

- Атмосферен въздух;
- Води;
- Опасни химични вещества и смеси;
- Шум.

Цели на проверката:

Осъществяване на контрол по изпълнение на Закона за опазване на околната среда - ЗООС, Закона за чистотата на атмосферния въздух - ЗЧАВ, Закона за водите, Закон за управление на отпадъците – ЗУО, Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси - ЗЗВХВС, и Закон за защита от шума в околната среда - ЗЗШОС, както и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Извършени дейности:

За датата на проверката операторът е уведомен с писмо на РИОСВ-Варна, с изх. № 26-00-7269/01.10.2024 г., относно организацията на работата и обхвата на проверката.

На 25.10.2024 г. на основание чл. 148, ал. 3 от ЗООС и Заповед № 175/01.10.2024 г. на Директора на РИОСВ-Варна, се извърши проверка на Рафинерия и зърнобаза, с местонахождение: гр. Добрич, бул. „25-ти септември“ № 67.

Проверени са:

- Производствени цехове;
- Склад и резервоари за съхранение на опасни химични вещества и смеси;
- Котелна централа;
- Водопреносна и канализационна мрежа в обекта;
- Документи и данни, свързани със законовите и подзаконовите нормативни актове по околна среда.

ISO 9001:2015

Certificate No: BG/1398Q/1411

9000, гр. Варна, ул. „Ян Палах” №4
Тел: (+35952) 678 870, Факс: (+35952) 634 593,
e-mail: riosv-vn@riosv-varna.bg, www.riosv-varna.bg

Констативна част:

Заводът за преработка на слънчоглед е собственост на „Олива“ АД, гр. София от септември 2020 г., съгласно представен Нотариален акт за покупко-продажба. На територията на завода работи единствено цех „Рафинерия“ и зърнобаза (силозна база).

Основната дейност, която се извършва на обекта е съхранение на маслодайни култури, рафиниране на сурови растителни масла и съхранение на растителни масла. Дейността е разпределена, както следва:

- Силозна база – извършва се съхранение на маслодайни култури (слънчоглед) в 20 бр. бетонови силози с вместимост 600 т. всеки и 16 броя бетонови силози с вместимост 200 т. всеки, както и в 4 броя плоски складове.

- Цех „Рафинерия“ – извършва се рафиниране на растително масло в следната последователност: неутрализация; избелване и филтруване; винтеризация и филтруване; дезодорация (обезмирясяване).

Полученото рафинирано слънчогледово масло се прехвърля в резервоари.

В цеха е монтиран декантер от сепаратора, в който се извършва промивката на маслата. До цеха е монтиран двустепенен каломаслоуловител.

- Парова централа – монтирани са 4 броя Парни котли, от които 2 броя парни котли са на скарно изгаряне с работно гориво слънчогледова люспа, производителност съответно 8 т/ч и 10 т/ч наситена пара, а другите 2 броя са с работно гориво природен газ, с производителност 12 т/ч наситена пара. От гореописаните горивни инсталации, действащ е единствено Парен котел „КМ-12“ с номинална топлинна мощност 9,302 MW, съгласно указателна табела на котела, с работно гориво – природен газ. Останалите парни котли са компрометирани участъци и не са годни за експлоатация.

- Маслено стопанство – извършва се съхранение на растителни масла в 3 броя резервоари за сурови масла с вместимост съответно 500 м³, 1000 м³ и 2000 м³, и 3 броя резервоари за рафинирани масла с вместимост съответно 2x500 м³ и 1000 м³.

В момента на проверката инсталацията за рафиниране на растително масло и котелна централа не са в работен режим.

На територията на площадката има изграден 6-секционен каломаслоуловител, от който уловените мазнини се отвеждат към резервоарите за сапшок. За предварителното съхраняване на утайките е изграден и 12-секционен външен басейн.

Налични са 3 броя буферни резервоари с вместимост 15 м³ всеки за съхранение на рафинирано олио, 2 резервоара за сапшок с вместимост 18 м³ и 10 м³.

1. Компонент „Атмосферен въздух“:

Единствения действащ организиран източник на емисии вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от дейността на обекта е Парен котел „КМ-12“ с номинална топлинна мощност 9,302 MW, работно гориво – природен газ. Представена е ревизионна книга на котела и акт за първоначален технически преглед от 2002 г.

Дружеството има извършени през 2023 г. и представени в РИОСВ-Варна с вх. 26-00-423/18.01.2024 г. доклад и резултати от проведени собствени периодични измервания (СПИ) на емисиите вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от дейността на парния котел. Резултатите са в нормите за допустими емисии по контролирани замърсители.

Парният котел представлява средна горивна инсталация и попада в обхвата на *Наредбата за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферния въздух от средни горивни инсталации* и подлежи на регистрация по чл. 9г от ЗЧАВ. За същия няма извършена регистрация по чл. 9г от ЗЧАВ и представителят на дружеството е запознат с изискванията относно извършването на регистрацията му.

За процеса на рафиниране на маслото, а именно за охлаждане на маслото при вентилизация (обезвосьчаване), е инсталирана 1 брой чилърна система с 2 броя агрегати, работещи с фреон R 407C, в количество 14 кг за всеки агрегат.

Представени са досиета за всеки агрегат на чилъра, от които е установено, че последна проверка за херметичност е извършена на 03.09.2024 г. от хладилен техник с документ за правоспособност, издаден от Българската браншова камара по Машиностроене. Пропуски не са установени.

Системата е етикетирана, съгласно изискванията на чл. 12 от Регламент 2024/573 на ЕС за флуорсъдържащите парникови газове (ФПГ).

Присъстващия на проверката е запознат с изискванията на чл. 35 и чл. 39а от *Наредба № 1 за реда и начина за обучение и издаване на документи за правоспособност на лица, извършващи дейности с оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове, както и за документирането и отчитането на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове.*

2. Компонент „Води“:

Водоснабдяването на обекта се осъществява от собствен водоизточник – тръбен кладенец „P-52x Калиакра Добрич“, за който „Олива“ АД има издадено Разрешително за водовземане от подземни води, чрез съществуващи водовземни съоръжения №11591307/18.02.2021 г., издадено от Басейнова дирекция Дунавски район (БДДР). Разрешителното е изменено и продължено с Решение № 4126/18.03.2024 г. на БДДР. Срокът на действие на разрешителното е до 20.04.2030 г. Целта на водовземането е:

- охлаждане на производствени машини и съоръжения в процеса на работата им - 12241 куб.м./годишно;

- промишлено водоснабдяване - 3059 куб.м./годишно.

Отпадъчни води от производствената дейност се формират от:

- промивката на маслото – същата преминава през декантер и двустепенен каломаслоуловител (съоръжението е запълнено с утайки и мазнини), разположени в и до цех „Рафинерия“;
- от преливника на охладителна кула за барометрична вода.

Двата потока отпадъчни производствени води се отвеждат в шестсекционен каломаслоуловител, разположен в близост до бившата ПСОВ на завода. При огледа на съоръжението се установи, че е запълнено с утайки и мазнини. Последната секция в съоръжението е оборудвана с потопяема помпа и поплаваци, чрез които помпата се включва автоматично при покачване на нивото и изтласква пречистената вода към ревизионна шахта, която отвежда отпадъчните води към канализационната система на гр. Добрич. Отделените мазнини в пречиствателното съоръжение се събират и отвеждат към резервоара за сапшок. Отделената утайка периодично се почиства от шестсекционен каломаслоуловител и се събира в дванадесетсекционен външен басейн, разположен в близост.

Отпадъчните води от продувките на котела, както и отпадъчните води от измиване на съоръженията и производствените помещения по отделна канализационна мрежа се отвеждат към градската канализационна система. Ревизионната шахта, в която са включени пречистените отпадъчни води от шестсекционния каломаслоуловител е част от описаната канализационна мрежа.

При проверката производство не се извършва и съответно не се формират производствени отпадъчни води. При огледа на шахтата, в която се включват отпадъчните води от шестсекционния каломаслоуловител се установи наличие на поток. По обяснение на присъстващите от „Олива“ АД, по време на проверката, отпадъчните води се формират от профилактика на инсталациите или измиване на производствените помещения.

При проверката, е извършено пробонабиране от акредитирана лаборатория при „В и К Добрич“ АД от потока отпадъчните води, отвеждани в канализационната мрежа на гр. Добрич. В момента на пробонабиране потокът е с минимален дебит.

„Олива“ АД има сключен договор с „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД, за доставка на питейна вода, отвеждане и пречистване на отпадъчни води. Представени са фактури от извършени плащания към „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД, извършени през 2024 г.

През 2024 г. е извършено почистване на канализационната мрежа на територията на маслодобивния завод и част от уличната канализация, като в доказателство са представени фактури, издадени от „Никман канал сервиз“ ЕООД, „ВСВ-Върбанов“ ЕООД и „Петър Колев 73“ ЕООД.

3. Фактор „Опасни химични вещества и смеси“:

За нуждите на производствената си дейност дружеството употребява натриева основа, фосфорна киселина, дезинфектанти, перлит и белилна пръст. Същите се съхраняват както следва:

- Фосфорна киселина – в 1 брой пластмасов 1 м³ съд;
- Натриева основа – в 1 брой метален вертикален резервоар с вместимост от 15 м³;
- Дезинфектанти – в оригинални етикетирани опаковки, подредени в обособен склад с ограничен достъп;
- Перлит и белилна пръст в закрити обособени помещения.

Натриева основа и фосфорна киселина се добавят към суровото растително масло в секция „Неутрализация“ на цех „Рафинерия“ и след сепаратори се отделя сапшчок и обработено растително масло. След това се подлага на избелване с белилна пръст. Перлит се използва за отделяне на восъците от избеленото масло.

Дезинфектантите са марка „Калпроф“, доставени от „Албис“ ООД, гр. Варна и се употребяват за почистване на работното помещение и съоръженията.

Склада за дезинфектанти, резервоара за натриева основа и съда за фосфорна киселина са обозначени с табели, указващи класовете на опасност на съхраняваните химикали, съгласно изискването на чл. 7, ал. 2, т. 6 от Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси.

В обекта е налична оценка на безопасността на съхранението на ОХВ и С, документирана съгласно указанията и във формата, утвърдени със Заповед № РД – 184/2021 г. на министъра на околната среда и водите.

Представени са Заповед № 24/01.10.2024 г. на изп. директор и инструкции, изготвени и разработени по чл. 4 от т. 7 до т. 11 от горесцитираната наредба.

По смисъла на Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), дружеството е потребител по веригата. Представени са информационни листове за безопасност (ИЛБ) за всички химични вещества, употребявани в обекта, изготвени в съответствие с изискванията на Приложение II на Регламент REACH, изменено с Регламент (ЕС) 2020/878, на български език.

Представени са документи (декларации и/или информационни листове за безопасност), съгласно информацията в които белилната пръст и перлита са природно добити вещества, предвид което същите попадат в Приложение V на Регламент REACH.

При проверката не е представена документацията от Приложение № 2 на Указанията за провеждане на контролна дейност по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, във връзка с прилагането на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH) и Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP), утвърдени със Заповед № РД – 268/2018 г. на министъра на околната среда и водите, включително таблица 2, попълнена за календарната 2023 г.

4. Фактор „Шум“:

Основни източници на шум, излъчван в околната среда от дейността на обекта са: Парова централа, цех „Рафинерия“, транспортни системи към бетонови силози за слънчоглед и вътрешно-площадков транспорт.

Дружеството има извършени през ноември 2023 г. и представени в РИОСВ-Варна с вх. № 26-00-9912/05.12.2023 г. СПИ на нивата на шума, излъчван в околната среда, от дейността на обекта, съгласно изискванията на чл. 27 от *Наредба № 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда*. Граничните стойности на нивата на шум, излъчван в околната среда от дейността на обекта не се превишават.

На изпълнителния директор на дружеството са направени следните предписания и са определени срокове за тяхното изпълнение:

1. До пускане в експлоатация на производствените съоръжения, да се почисти двустепенния каломаслоуловител, разположен до цех „Рафинерия“.

2. До пускане в експлоатация на производствените съоръжения, да се почисти шестсекционния каломаслоуловител, разположени в близост до бившата ПСОВ на завода.

3. В срок до 11.11.2024 г. да се представят в РИОСВ-Варна попълнена документацията от Приложение № 2 на Указанията за провеждане на контролна дейност по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, във връзка с прилагането на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH) и Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP), утвърдени със Заповед № РД – 268/2018 г. на министъра на околната среда и водите, включително таблица 2, попълнена за календарната 2023 г.;

Предписанията са изпълнени в указаните срокове.

Заключение:

Предприети са организационни и технически мерки за привеждане на дейността на обекта в съответствие с нормативните изисквания, свързани с опазването на околната среда.

Приоритети за последваща контролна дейност:

- Спазване изискванията на Закона за чистотата на атмосферния въздух;
- Спазване изискванията на Закона за водите;
- Спазване изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Спазване на изискванията на Закон за защита от шума в околната среда.